

СИГУРНОСТ ВСЕКИ ДЕН

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**ДАНИИ ПОЛУЧЕНИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА БЪРЗО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ЗА
ХРАНИ И ФУРАЖИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА МАТЕРИАЛИ И ПРЕДМЕТИ
ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ДА ВЛИЗАТ В КОНТАКТ С ХРАНИ ЗА 2012 ГОДИНА**

д-р инж. Снежана Тодорова, Добрина Николова
Център за оценка на риска, бул. Цар Борис III №136, София 1618
e-mail: Snejana.Todorova@nvms.government.bg

Предметите, които влизат в контакт с храни включват широка гама от различни видове материали, такива като пластмаса, хартия, метал, дърво, лакове, лепила, печатарски мастила и др. Голяма част от тях се използват и в комбинация, с цел да се получат многослойни материали.

В настоящия материал са проследени данните (нотификациите) за 2012г. относно материали в контакт с храни от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), управлявана от Европейската Комисия и включваща държавите-членки и Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) създадена с Регламент (ЕО) № 178/2002.

Основните видове нотификации са следните [1]:

1. **Предупредителните нотификации** се изпращат, когато дадена храна или фураж, представляващи сериозен риск, се предлагат за продажба на потребителите и когато са необходими бързи действия.

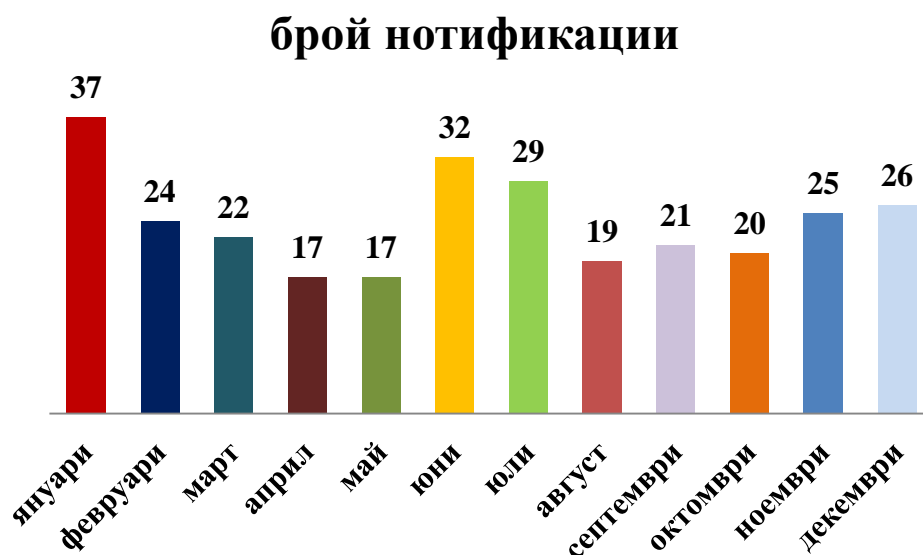
2. **Информационните нотификации** се използват в същата ситуация, но когато другите членове не трябва да предприемат бързи мерки, тъй като продуктът не е на пазара или рискът не се счита за сериозен.

3. **Нотификациите за отхвърлени пратки на граничен пункт** засягат пратки от храни и фуражи, които са били анализирани и отхвърлени на външните граници на ЕС (и Европейската икономическа зона) при констатиране на здравен риск.

4. Всяка информация, отнасяща се до безопасността на хранителните и фуражните продукти, която не е била оповестена като предупредителна или информационна нотификация, но която се счита за интересна за контролните органи, се предава на членовете под заглавие **“Уведомителна нотификация”**.

Обобщени резултати от възникващите проблеми с безопасността на храните, публикувани в RASFF относно материали и предмети предназначени за контакт с храни за 2012г.

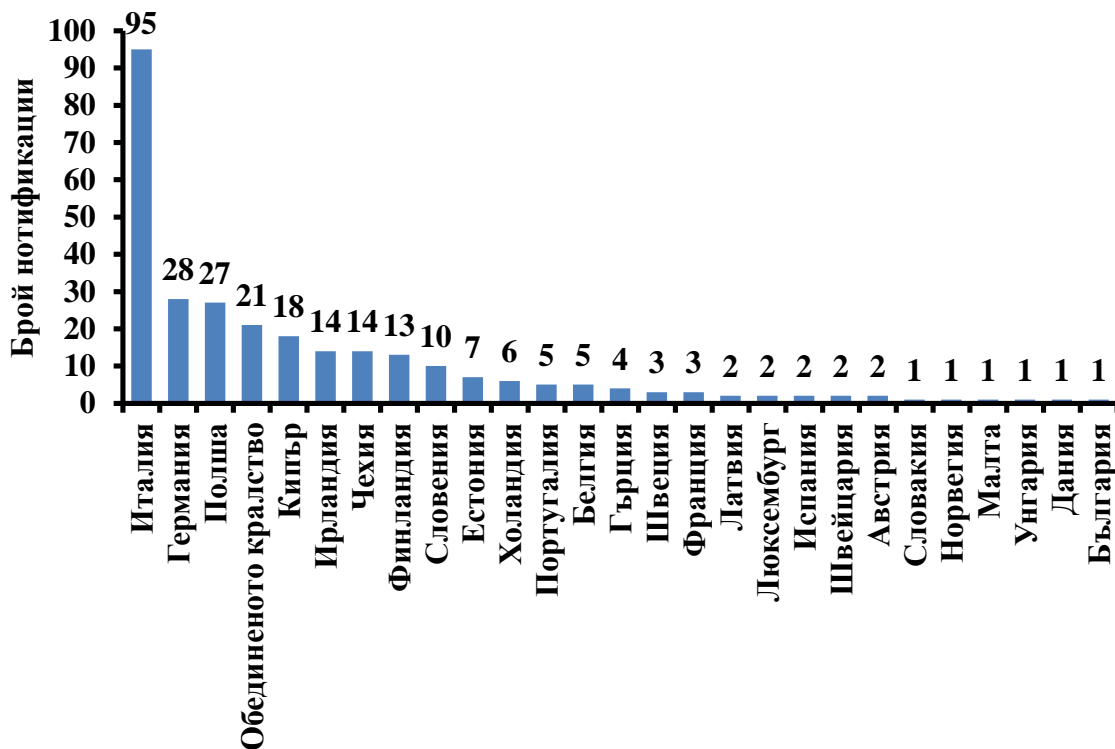
Общият брой нотификации за 2012г. в Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи е **3 425**, от които **289** са за материали и предмети, предназначени да влизат в контакт с храни. На фигура 1 е показана тенденцията относно броя нотификации за различните месеци на 2012 година. Както е видно от фигурата, има видимо увеличение на броя нотификации от началото на годината (януари, февруари), през месеците юни, юли, а така също и в края на годината. Подобна тенденция е установена и през годините 2007-2011 г. [1].

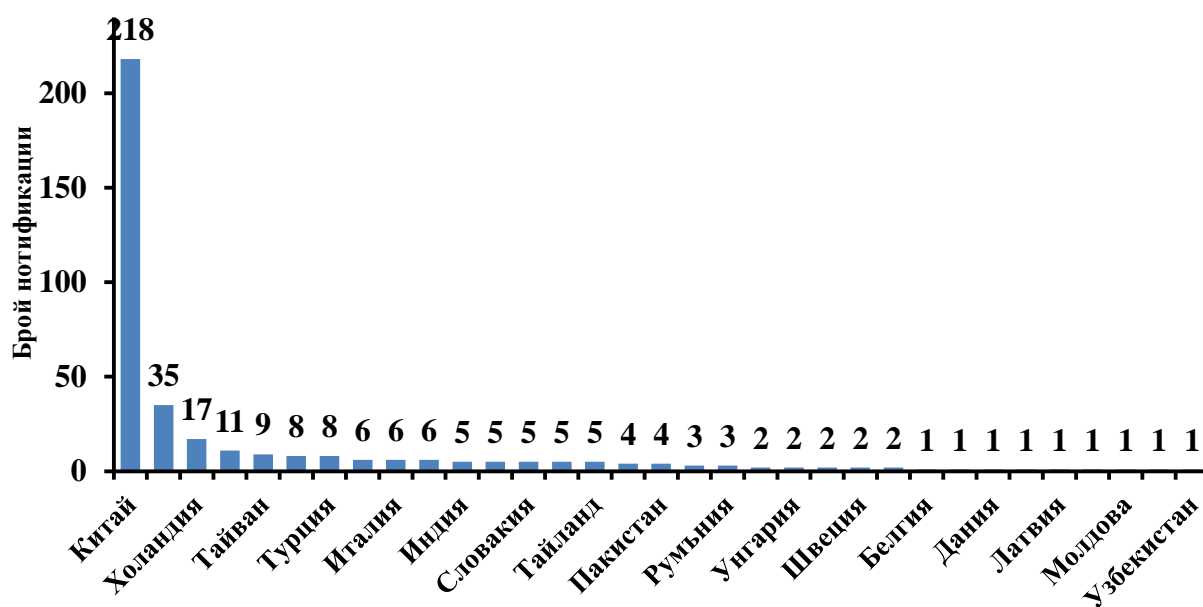
Фигура 1. Брой нотификации за 2012г. разпределени по месеци

На фигура 2 и фигура 3 са посочени нотифициращите и нотифицираните държави относно материали и предмети, влизащи в контакт с храни. Както е видно от фигура 2 за

2012г. държави като Италия, Германия, Полша, Великобритания, Кипър, Ирландия, Чехия са едни от най-силно нотифициращите държави. Италия се отличава от всички държави с най-голям брой нотификации (95 броя). С единични нотификации са България, Дания, Унгария, Малта, Норвегия и Словакия.

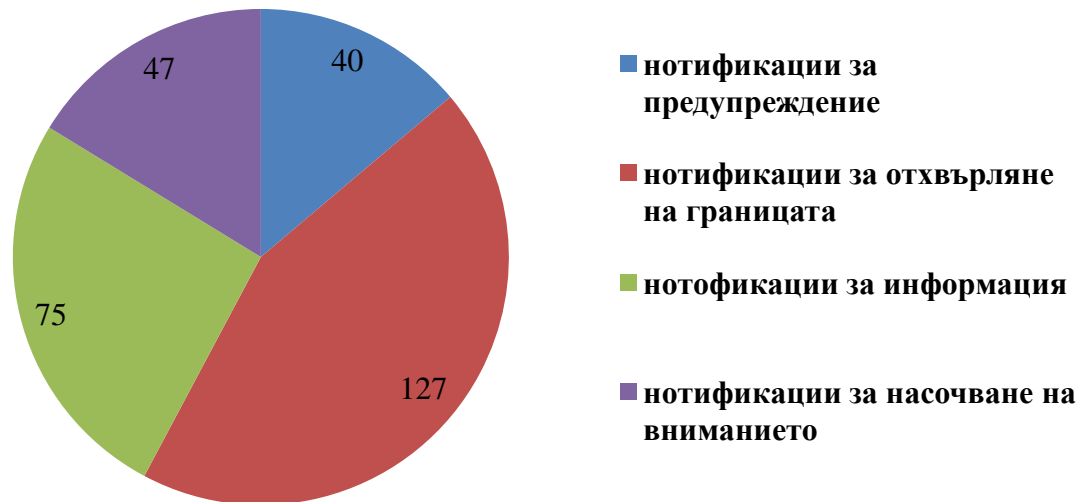

Фигура 2. Нотифициращи държави

Фигура 3. Нотифицирани държави

На фигура 3 са представени данните за нотифицираните държави. Много голям брой нотификации за изминалата 2012г. е отбелязан за **Китай** (общ брой нотификации **218**). Всеизвестно е, че китайската продукция се използва широко в нашето ежедневие, поради достъпната си цена и се е превърнала в главен осигурител на стоки за бита. Поради тази причина големият брой нотификации за тази държава е разбираем. След Китай най-много нотификации има в Холандия, Тайван, Турция.

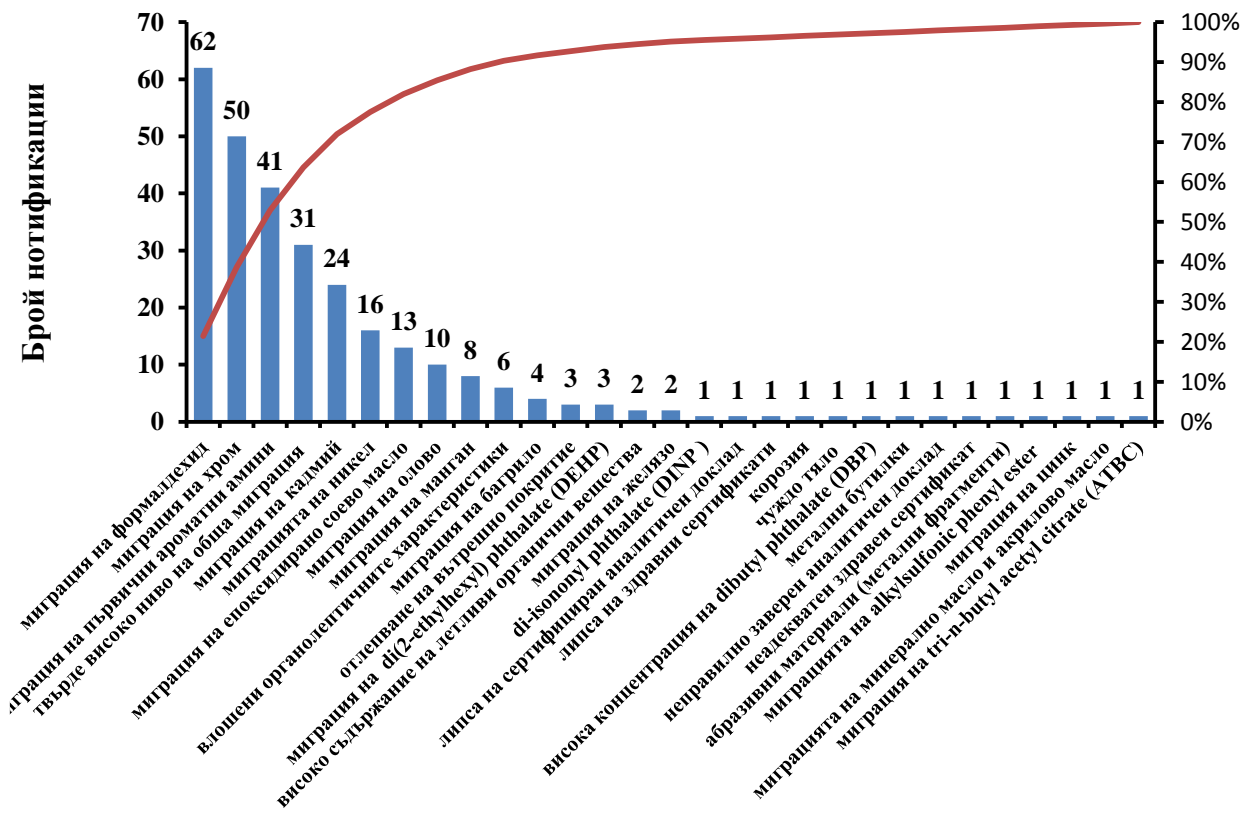

Фигура 4. Видове нотификации

Резултатите за видовете нотификациите от RASFF системата за изминалата 2012г. относно материали и предмети, предназначени за контакт с храни са представени на фигура 4. Най-големи са дяловете на нотификациите за отхвърляне на границата (127 броя) и нотификациите за информация (75 броя), както и нотификациите за предупреждение (40 броя), което показва, че са регистрирани опасни за потребителите материали през 2012г.

За по-детайлно проучване на регистрираните проблеми с безопасността на храните, публикувани в RASFF системата относно материали и предмети, предназначени за контакт с храни за 2012г. интерес представлява разпределението на броя нотификации по видове замърсители, които са представени на фигура 5. Броят нотификации за металите и химичните съединения са близки, но има и други регистрирани проблеми, като високо ниво на обща миграция, влошаване на органолептични характеристики, миграция на първични ароматни амини, нарушаване на опаковката и етикетирането, неизрядни документи и др. Представените нотификациите за материалите за контакт с храни са под формата на диаграма на Парето. Тя включва: стълбовидна част –

разглежданите стойности са представени като стълбове в намаляващ ред и кумулативна крива – показва с натрупване какъв процент заемат разглежданите стойности от общия брой случаи. От диаграмата на фигура 5 се вижда, че водещите 5 замърсителя (формалдехид, хром, първични ароматни амини, високо ниво на обща миграция и кадмий) са причините за над 75% от всички нотификации.

Фигура 5. Брой нотификации по видове замърсители

Изводи:

На базата на направеното проучване на данните от системата RASFF за материали и предмети влизащи в контакт с храни за 2012г. могат да се направят следните основни изводи:

1. Има видимо увеличение на броя нотификации през месеците януари, февруари, а така също и през месеците юни, юли и в края на 2012 година.
2. Италия, Германия, Полша, Великобритания, Кипър, Ирландия, Чехия са едни от най-силно нотифициращи държави.
3. **България не е нотифицирана за 2012г.**
4. Много голям брой нотификации е отбелязан за **Китай (218 бр).**

5. Най-значими проблеми има по отношение на: метали и химични вещества, високо ниво на обща миграция, влошаване на органолептични характеристики, миграция на първични ароматни амини, нарушаване на опаковката и етикетирането, неизрядни документи.

Литература:

1. S. Todorova, D. Nikolova , Summary Results of Notified Cases in the Rapid Alert System for Food and Feed Regarding Food Contact Materials in 2007 – 2011, Journal of agricultural science and forest science, VOL. XI, No. 4, 2012, Sofia

18.04.2013г.